

## *Recenzii și Note bibliografice*

► *Studii eminescologice*, vol. I-XIII, editate de Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu" Botoșani, Editura CLUSIUM, Cluj-Napoca, 1999-2011.

Viața și opera "Omului Deplin al culturii românești", după caracterizarea inspirată și atocuprinzătoare a lui Constantin Noica, a fost analizată și în periodicul anual botoșănean *Studii eminescologice*, editat de Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu" din Botoșani. Au apărut până acum 13 volume, eșalonate astfel: vol. I-1999, II-2000, III-2001, IV-2002, V-2003, VI-2004, VII-2005, VIII-2006, IX-2007, X-2008, XI-2009, XII-2010, XIII-2011. Acest *periodic Mihai Eminescu*, realizat în colaborare cu Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Catedra de Literatură Comparată, Teoria Literaturii și Estetică, reunește textele comunicărilor prezentate la Simpozionul național **Mihai Eminescu**, desfășurat la Botoșani, în luna iunie, anual, începând cu 1998. Coordonatorii volumelor au fost: Ioan Constantinescu (Iași) și Cornelia Vizitiu (director al Bibliotecii Județene din Botoșani)-vol. I-IV; Viorica S. Constantinescu (Iași) și Cornelia Vizitiu-vol. V-VI; Viorica S. Constantinescu (Iași), Cornelia Vizitiu, Lucia Cifor (Iași)-vol. VII-XIII. Imprimarea s-a realizat, cu o cadență impresionantă și statornică, la Editura CLUSIUM din Cluj-Napoca.

În *argumentarea* utilității noului periodic, prof. Cornelia Vizitiu a precizat că *Studiile eminescologice* intenționează să devină „*O publicație Eminescu*”, orientată multidisciplinar către interpretarea operei Poetului Neperche, în contextul existenței și accesibilității *ediției integrale Mihai Eminescu*, coordonatori Perpessicius-Creția-Vatamaniuc, ce obligă la o nouă interpretare a textelor eminesciene, din perspectiva raportului complex *întreg-părți componente*, aflate într-o nouă inter-relație. Dacă în vol. I-III contribuțiile din sumar nu au fost explicit diferențiate și repartizate tematic general, începând cu vol. IV apar succesiv secțiunile: *Stilistică și poetică*, *Hermeneutică*, *Prozodie*, *Publicistică*, *Studii culturale-comparatistică*, *Istorie literară*, *Mihai Eminescu în context universal*, *Opinii-comentarii-note-varia*, *Recenzii*, *In Memoriam!*, *Bibliografie Mihai Eminescu*, prezente, cu o ritmicitate aproape identică, în vol. IV-XIII.

Voi prezenta succint în continuare ultimele trei volume ale periodicului *Studii eminescologice*: XI-2009, 275 p., XII-2010, 241 p., XIII-2011, 258 p. Este evident faptul că tematica contribuțiilor autorilor participanți la *Simpozionul național Mihai Eminescu*, organizat, reamintesc, anual la Botoșani în luna iunie, începând cu 1998, determină structura cuprinsului fiecărui volum. Astfel, vol. XI-2009 cuprinde 8 secțiuni tematice, enumerate în paragraful precedent, cu 27 de contribuții și prezentări de cărți și autori; vol. XII-2010 cu 8 secțiuni tematice și 19 contribuții; vol. XIII-2011 cu 6 secțiuni tematice (lipsește *Hermeneutica* și *In Memoriam!*) cu 18 titluri. Majoritatea contribuțiilor publicate conțin rezumare în limbi de circulație internațională. Evident, nu se cuvine, din vari motive cunoscute, asupra cărora nu insist aici, să evidențiez un autor și o contribuție dintr-o anumită secțiune tematică. Părțile configurează întregul, iar acesta oferă rațiunea existențială componentelor. Totuși, particularizez o singură secțiune tematică, prezentă, cum este firesc și necesar, în toate cele 13 volume apărute până acum: *Mihai Eminescu, bibliografie selectivă anuală*, pași obligatorii pentru realizarea *Bibliografiei Poetului*, tinzând către exhaustivitate, în *Eminescologia românească și universală*. Unele volume nu au însă rubrica de prezentare a autorilor contribuțiilor, în cuprins numele eminescologilor botoșăneni apărând rar.

Tipărite în condiții grafice bune, volumele de *Studii eminescologice* ar trebui să se găsească pe rafturile tuturor bibliotecilor publice, universitare și școlare românești, a celor mai importante instituții similare din străinătate și a oamenilor de cultură „contaminați” ireversibil cu „dorul de Eminescu”.

► *Nicolae Iorga. 1871-1940. Studii și documente*, coordonatori Constantin Bușe și Constantin Găucan, vol. I-X, Editura Universității din București, 2001-2010,

În ultimul deceniu, unele serii publicate cu articole și studii despre viața și opera complexă a lui Nicolae Iorga, cu izvoare istorice (documente, corespondență etc.) despre polihistorul născut cu 140 de ani în urmă, pot fi clasificate, fără a greși sau a exagera, *periodice „Nicolae Iorga”*. Aceste serii editate cu o cadență temporală specifică, conform unor criterii științifico-tehnice interne, devin periodice unitematice, urmărind tratarea, cu speranța și iluzia exhaustivității, a problemei / subiectului studiat.

În primul rând, nominalizez seria *Nicolae Iorga. 1871-1940. Studii și documente*, coordonatori Constantin Bușe și Constantin Găucan, vol. I-X, Editura Universității din București, 2001-2010, cu următoarele caracteristici tehnico-editoriale: vol. I, inaugural, cu titlul *Nicolae Iorga. 1871-1940. Studii*, București, 2006, 428 p.; vol. II, care a inaugurat actualul titlu al seriei, 2006, 423 p.; vol. III, 2007, 601

p.; vol. IV, 2007, 602 p.; vol. V, 2008, 742 p.; vol. VI-VII, 2008, 658 p.; vol. VIII, 2009, 494 p.; vol. IX, 2009, 342 p.; vol. X, 2010, 587 p., în total peste 4300 p. *Seria-periodic* a fost anticipată de volumul intitulat *Nicolae Iorga. 1871-1940*, editor Constantin Bușe, Editura Universității din București, 2001, 423 p., tipărit omagial la a 130-a aniversare a nașterii **Titanului Nicolae Iorga**.

Această *serie-periodic* este expresia editorială a activității complexe, intense, a Clubului Istoricilor „**Nicolae Iorga**”, înființat la 17 august 2000, ca departament științific-de cercetare istorică și de finalizări istoriografice al Fundației „**Nicolae Iorga**” de la Vălenii de Munte, jud. Prahova. Acest club și Universitatea de Vară „**Nicolae Iorga**” de la Vălenii de Munte au organizat anual, începând cu 2001, câte două sesiuni științifice de comunicări, una omagială la aniversarea nașterii, a doua comemorativă la pomenirea morții tragice, violente, a lui N. Iorga. Majoritatea comunicărilor prezentate la aceste simpozioane au fost ulterior publicate în volumele *seriei-periodic* amintită anterior. Ca apreciere a valorii istoriografice și omagiale a celor 10 volume ale *seriei-periodic Nicolae Iorga*, ei i s-a acordat, în noiembrie 2010, *Premiul Național de Istorie Nicolae Iorga*, instituit de către Consiliul Local Botoșani, la propunerea și cu sprijinul logistic al Asociației Culturale „**Nicolae Iorga**” din Botoșani.

Parcursarea celor 10 volume permite identificarea principalelor direcții de cercetare ale istoricilor membri actuali sau în devenire ai Clubului Istoricilor „**Nicolae Iorga**”:

1. *Polihistorul în și despre izvoare istorice, arhive, corespondență, presă* (autori: S. Marin, Ileana Căzan, Daniela Bușă, C.M. Lungu, Gheorghe Buzatu, Stela Cheptea, Eugen Denize, Ioan Agrigoroaiei, M. Cîrstea, Horia Dumitrescu, Stoica Lascu, V. Coman, Alin Spănu, C. Ardeleanu, I. Constantin, Dorina Rusu, Gheorghe Sbârnea, Mihaela Teodor, B.A. Teodor);

2. *Viața, opera, moartea tragică, posteritatea lui Nicolae Iorga și a familiei sale* (autori: Constantin Bușe, Gheorghe Buzatu, M.S. Rădulescu, Valeriu Râpeanu, Petre Țurlea, Vartan Arakelian, Petre Otu, Horia Dumitrescu, G.M. Scurtu, Ioan Lăcustă, A. Pentelescu, Răzvan Theodorescu, Stela Cheptea, Valeria Costăchel, Stelian Mândruț, David Prodan, Jipa Rotaru, Mihai Ungheanu, Lazăr Băciucu, Ion Bitoleanu, Dan Prodan, L.D. Dumitrașcu, Marian Ștefan, Dorina Rusu, Diana Barbu, Ioan Bulei, Violeta Budăi-Damaschin, Dina Doru, Ion Ivașcu);

3. *N. Iorga despre istoria, istoriografia, cultura românească, relații cu diferiți istorici și cu unele publicații periodice ale timpului său* (autori: Nicolae Ciobanu, Florin Constantiniu, Ioan Bulei, Ionel Căndea, E. Țânțăreanu, E. Căpățână, Vlad Hoge, Nicolae Isar, Stelian Mândruț, Valeriu Râpeanu, Dorina Rusu, Gheorghe Sbârnea, Alin Spănu, Petre Țurlea, Mihai Ungheanu, Horia Dumitrescu, Mihai Iacobescu, Gheorghe Zbucă, Vartan Arakelian, C. Avram, Constantin Burac, Gheorghe Buzatu, I. Giurcă, Ștefan Olteanu, Vl. Osiac, Bogdan Popa, Alexandru Zub, Viorica Moisiuc, Petre Otu, Sime Pirotici, Marian Nencescu, Andrei Păunescu, Mircea Tănase, Răzvan Theodorescu, Daniela Bușă, C.M. Lungu, Dan Prodan);

4. *Relațiile românilor cu alte popoare, în contribuțiile științifice și în memoriile de călătorie ale lui N. Iorga* (autori: Veniamin Ciobanu, Ioan Bulei, S. Miloiu, Daniela Bușă, M.S. Rădulescu, Iolanda Țighiliiu, Florin Anghel, Dan Berindei, Constantin Bușe, Gheorghe Buzatu, Stela Cheptea, M. Cristea, L. Constantiniu, C. Iordan, Gheorghe Zbucă, Ion Bocioacă, Florin Șinca, I. Constantin, Stoica Lascu, Mihai Ungheanu, Dan Bodea, I. Ivașcu);

5. *N. Iorga despre românii sud-dunăreni și din diaspora, despre politica externă românească* (autori: Gheorghe Zbucă, Stoica Lascu, C. Hlihor, A. Pascu, Sime Pirotici, Jipa Rotaru, I. Constantin, Kofi Kycyku, Constantin Bușe, Daniela Bușă, Marian Moșneagu, Cezar Dobre);

6. *Rolul și locul lui N. Iorga în politica internă românească* (autori: Gheorghe Buzatu, M. Oprețescu, Ioan Scurtu, G.M. Scurtu, Florin Anghel, Vartan Arakelian, Ion Calafeteanu, Petre Țurlea, I. Agrigoroaiei, Gh. Buzatu, Horia Dumitrescu, M. Varga, C. Meraru, Alin Spănu, Petre Țurlea, C. Preda, A. Pentelescu, N. Ciobanu, C. Sandache, Gh. Știrbăț);

7. *N. Iorga despre istoria unor provincii și orașe românești* (autori: Horia Dumitrescu, L. Maior, I. Ivașcu, I. Căndea, M. Cojoc, Florin Șinca, M. Iacobescu, V. Crăciun, Stoica Lascu, Viorel Cruceanu, Viorica Moisiuc, Sorin Oane, I. Agrigoroaiei, Ioan Lăcustă, Petre Țurlea, Gheorghe Buzatu, Stela Cheptea, V. Ciorbea);

8. *Activități și instituții științifice, educative, culturale susținute de N. Iorga (cursuri universitare, conferințe de popularizare, congrese, reviste, institute, asociații, fundații, ligi, muzee, școli)* – (autori: M.E. Ionescu, S. Iosipescu, E. Denize, D. Berindei, I. Agrigoroaiei, N. Ciobanu, Petre Țurlea, Jipa Rotaru, Gheorghe Zbucă, Tudor Nedelcea);

9. *N. Iorga despre problemele stringente ale societății românești în perioada 1890-1940* (autori: I. Agrigoroaiei, M. Mihăilescu, Gheorghe Zbucă, Ioan Scurtu, Constantin Bușe, N. Ciobanu, Ștefan Ștefănescu, I. Șerban);

10. *Viața religioasă a românilor în contribuțiile istoriografice ale lui N. Iorga* (autori: Stela Cheptea, I. Agrigoroaiei, B. Apăvăloaie, N. Isar);

11. N. Iorga în vizorul serviciilor secrete, Poliției, Siguranței, Securității românești (autori: C. Măță, L. Țaranu, Florin Șinca, Alin Spănu).

Au fost publicate în total, în cele 10 volume, 277 contribuții științifice, ale celor peste 100 de colaboratori ai *seriei-periodic*, autori a 1-6 studii / articole. Cele 10 volume ale *seriei-periodic* conțin aproape toate direcțiile de cercetare în *Universul Iorga*. Este de dorit ca pe viitor, în volumele următoare, alte "galaxii" ale *Universului Iorga* să fie explorate cu exigență și acribie, iar rezultatele cercetărilor publicate, pentru a ne apropia, într-o "viață de om", de o înțelegere, schematizată doar, a operei istoriografice, culturale, politice, "naționale" etc. a *Titanului* de la Vălenii de Munte. Cele 10 volume, apărute până în 2011, sunt indispensabile oricărui cercetător iorgolog, în *Universul Iorga*, atât prin curajul abordării și modelul cercetării, cât și prin articularea discursului științific și dezideratul publicării.

—► *Caietele Iorga*, editate de Asociația Culturală „Nicolae Iorga” – Botoșani, vol. I, 2008, 94 p., vol. II, 2010, 133 p., Editura Argonaut, Cluj-Napoca.

O altă *serie-periodic* este cea intitulată *Caietele Iorga*, editată de Asociația Culturală „Nicolae Iorga” din Botoșani, cea care a avut inițiativa și a reușit să cointerezeze Consiliul Local Botoșani la instituirea și acordarea Premiului Național de Istorie „Nicolae Iorga”, începând cu anul 2003. Vol. I, apărut în noiembrie 2008, cuprinde informații despre acordarea Premiului Național de Istorie „Nicolae Iorga” în cadrul ediției I / 2003, a II-a / 2004, a III-a / 2005, a IV-a / 2006, a V-a / 2007, prezentarea și discursul laureatului anului respectiv, dezbateri istoriografice, prezentări și lansări de carte, rezumatele unor comunicări la simpoziunile N. Iorga organizate la Botoșani etc.

Vol. II, apărut în noiembrie 2010, include informații despre acordarea Premiului Național de Istorie „Nicolae Iorga” la ediția a VI-a / 2008 și a VII-a / 2009, biografia și discursul laureatului anului respectiv, dezbateri istoriografice iorgologice, prezentări și lansări de carte, contribuții științifice la simpoziunile comemorative N. Iorga desfășurate la Botoșani în decembrie 2008 și decembrie 2009 etc. Această *serie-periodic* va continua în anii următori să informeze cititorii și să prezinte, în același timp, activitățile complexe, consistente, de omagiere, pe de o parte, de comemorare, pe de altă parte, a Polihistorului care s-a născut la Botoșani cu 140 de ani în urmă și a copilărit liniștit, dar intens în formarea propriei personalități, la Botoșani, târg de provincie, dar conectat la sistemul Căilor Ferate Române chiar în anul nașterii lui N. Iorga ! Revoluționară și bogată în oportunități coincidentă !

—► Gheorghe Buzatu, *Execuția Mareșalului Antonescu*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009, 479 p.

La 2/14 iunie 1882 s-a născut *Ion Antonescu*, iar peste 64 de ani fără o zi, la 1 iunie 1946, cu 65 de ani în urmă, *Mareșalul Ion Antonescu* a fost executat la ordinal direct al Kremlinului, dar cu executanți comuniști trădători români. Cu alți 70 de ani în urmă, la 22 iunie 1941, generalul de armată Ion Antonescu a dat celebrul *Ordin de zi* armatei române: "*Ostași ! Vă ordon: Treceți Prutul!*", prefațând intrarea României în Al II-lea război mondial, cu Misiunea Sfântă Națională: eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Hertei de sub ocupația abuzivă și brutală a rușilor comuniști, devenită efectivă la sfârșitul lui iunie / începutul lui iulie 1940, consecința articolului nr. 3 al Protocolului adițional secret al Pactului Ribbentrop-Molotov, de la 23 august 1939. (Alt 23 august nefast pentru istoria românilor!)

Sinteza despre viața, opera militaro-politică, participarea la războiul anti-sovietic, evenimentele de la 23 august 1944 și drama ulterioară ale lui Ion Antonescu a fost elaborată de istoricul Gheorghe Buzatu: *Execuția Mareșalului Antonescu*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009, 479 p. Monografia cuprinde 15 capitole, rezumatul în limba engleză, bibliografia tematică, ilustrații și anexe. După ce a realizat o prezentare generală a monografiei, urmărind să asigure *Dreptul la adevăr* al cititorului obiectiv și pasionat (cap. I, pp. 11-16), autorul a enumerat principalele coordonate spațio-temporale-factologice ale unei activități continue timp de aproape cinci decenii în slujirea României (cap. II: *O viață pentru istorie*, pp. 17-30). Ion Antonescu a explicat și a justificat de mai multe ori războiul național românesc anti-sovietic din 1941-1944. Cele mai cunoscute și mai sintetice prezentări au fost cele din ordinele de zi militare către armata română. Astfel, în Ordinul de zi de la 22 iunie 1941, generalul Ion Antonescu a precizat: "*Ostași! Vă ordon: Treceți Prutul! Zdrobiți vrăjmașul din Răsărit și Miazănoapte! Dezrobiți din jugul roșu al bolșevismului pe frații noștri cotropiți! Reîmpliniți în trupul Țării glia străbună a Basarabilor și codrii voievodali ai Bucovinei, ogoarele și plaiurile noastre!*" (p. 33).

În Ordinul de zi către armata română de la 1 ianuarie 1944, Mareșalul a explicat că românii au atacat URSS pentru că: "*(...) fiind provocați, umiliți și ciunțiți în 1940, am călcat în 1941 pământul alto-*